

LIGJI Nr. 05/L -018**PËR PROVIMIN E MATURËS SHETËRORE****Kuvendi i Republikës së Kosovës;**

Në bazë të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR PROVIMIN E MATURËS SHETËRORE**Neni 1****Qëllimi**

Me këtë Ligj rregullohet funksioni, përmbajtja, kushtet, kriteret dhe mënyra e organizimit të provimit të maturës shtetërore.

Neni 2**Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë Ligj kanë këtë kuptim:

1.1. **Matura shtetërore** -vlerësim i arritjeve, të njohurive, shkathtësive dhe aftësive të nxënësve të cilët i kanë fituar gjatë arsimimit parauniversitar në përputhje me Kurrikulën e Republikës së Kosovës, apo përcaktimi i nivelit të kompetencave të arritura të nxënësve dhe lejimi i tyre që të vazhdojnë arsimimin në nivelin universitar.

1.2. **Kandidat** - nxënësi, personi i cili e përfundon me sukses klasën përfundimtare të arsimit të mesëm të lartë dhe i nënshtrohet provimit të maturës shtetërore.

1.3. **Administruesi dhe Mbikëqyrësi** - persona të cilët caktohen nga organet kompetente për administrimin dhe mbikëqyrjen e testimit.

1.4. **Vëzhguesi** - person i angazhuar nga DKA në bashkëpunim me DVSM i cili vëzhgon dhe ndihmon procesin e administrimit të testimit për klasën e caktuar. Ai bashkërenditë detyrat dhe punët në bashkëpunim me administruesin për klasën përkatëse të akredituar nga Komisioni.

1.5. **Monitoruesi** - person i angazhuar nga KSHM në bashkëpunim me DVSM i cili monitoron vendin e mbajtjes së testimit me qëllim të ofrimit të dëshmimeve për mbarëvajtjen e procesit. Ai regjistron të gjitha aktivitetet e zhvilluara dhe raporton për realizimin e procesit të testimit prej momentit të fillimit deri në përfundim të këtij procesi në raport me standardet e vendosura. Detyrat dhe obligimet e tij përcaktohen paraprakisht nga DVSM dhe KSHM, ndërsa është person i pavarur në raportim për rrjedhën e tërë procesit.

1.6. **Test i standardizuar** - testi i përpiluar dhe harmonizuar në pajtim me karakteristikat

metrike të testeve që janë sajuar nga një institucion i profesionalizuar për hartimin e testeve të tilla.

1.7. **DKA** - Drejtoria Komunale e Arsimit.

1.8. **DVSM** - Divizioni për Vlerësim, Standarde dhe Monitorim.

1.9. **IAL** - Institucionet e Arsimit të Lartë.

1.10. **KSHM** - Komisioni Shtetëror i Maturës.

1.11. **KKK**- Korniza e Kurrikulës së Kosovës.

Neni 3 **Mbajtja e provimit**

Provimi i Maturës Shtetërore mbahet me test të standardizuar, në kushte të barabarta për të gjithë kandidatët sipas rregullave dhe kriterëve të vlerësimit.

Neni 4 **Provimi i maturës shtetërore**

Provimi i maturës shtetërore është proces i mbledhjes, përpunimit, analizimit, vlerësimit dhe i interpretimit të të dhënave me qëllim të përcaktimit të shkallës së njohurive dhe zotërimit të kompetencave të përcaktuara në kurrikulë.

Neni 5 **Të drejtat e kandidatit**

1. Kandidati i nënshtrohet provimit të maturës shtetërore në njërin nga gjuhët zyrtare në Kosovë, sipas Ligjit për përdorimin e gjuhëve.
2. Kandidati me nevoja të veçanta i nënshtrohet provimit të maturës shtetërore sipas kushteve dhe kriterëve që u përshtaten nevojave të tyre.
3. Provimit të maturës shtetërore i nënshtrohen edhe kandidatët nga arsimit për të rritur.
4. Kushtet dhe kriteret e vlerësimit të kandidatëve me nevoja të veçanta dhe kandidatëve të arsimit për të rritur përcaktohen me akt nënligjor.

Neni 6 **Kandidati i ardhur nga jashtë**

1. Kandidati i cili jashtë Kosovës ka marrë dëftesën e klasës së fundit të shkollës së mesme të lartë e cila është e nostrifikuar në Kosovë, ka të drejtë të hyjë në provimin e maturës shtetërore.
2. Kandidati i nënshtrohet provimit aty ku e cakton MASHT, bazuar në dokumentin e nostrifikuar

për drejtimin përkatës në bashkëpunim me Drejtorinë Komunale të Arsimit.

3. Kandidati duhet t'i plotësojë kushtet e hyrjes në provim si të gjithë kandidatët e tjerë.

Neni 7 **Organet kompetente**

1. MASHT është autoriteti shtetëror përgjegjës për organizimin e provimit të maturës shtetërore në bashkëpunim me:

1.1. Komisionin Shtetëror të Maturës (KSHM).

1.2. Drejtoritë Komunale të Arsimit (DKA).

1.3. Shkollat e Mesme të Larta.

1.4. Komisionet e qendrave të testimit.

Neni 8 **Komisioni Shtetëror i Maturës**

1. Komisioni Shtetëror i Maturës (KSHM), është organ vendimmarrës, mbikëqyrës, organizativ, vlerësues, analizues dhe këshillues për maturën.

2. Komisioni Shtetëror i Maturës ka dymbëdhjetë (12) anëtarë me mandat tre vjeçar (3) në këtë përbërje:

2.1. MASHT tre (3) anëtarë, njëri nga ta kryetar.

2.2. DVSM një (1) anëtarë pa të drejtë vote.

2.3. Institucionet e Arsimit të Lartë tre (3) anëtarë,

2.4. Akademia e Shkencave dhe Arteve të Kosovës një (1) anëtar,

2.5. DKA një (1) anëtar,

2.6. Përfaqësues nga drejtorët e shkollave të mesme të larta nga gjimnazet dhe shkollat profesionale dy (2) anëtar,

2.7. Përfaqësuesi i Këshillit të Prindërve të Kosovës një (1) anëtarë.

3. Ministri emëron Komisionin Shtetëror të Maturës, duke pasur parasysh barazinë gjinore dhe etnike.

Neni 9

Detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionit Shtetëror të Maturës

1. Detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionit Shtetëror të Maturës janë :

- 1.1. miraton listën e anëtarëve të komisioneve të lëndëve për përpilimin e kërkesave për provimin shtetëror të maturës me propozimin e DVSM.
- 1.2. miraton planin e punës për organizimin e provimit të maturës për vitin vijues të hartuar nga DVSM, më së largu deri më 31 gusht.
- 1.3. merr opinionet nga komuniteti për mbarëvajtjen e procesit të vlerësimit dhe mbi këto opinione nxjerr udhëzime për subjektet në procesin e provimit të maturës.
- 1.4. miraton katalogun dhe bën harmonizimin e lëndëve për provimin e maturës, në përputhje me planprogramet mësimore sipas drejtimeve respektivisht profileve, me propozimin e DVSM.
- 1.5. publikon rezultatet e testit me MASHT.
- 1.6. përcakton standardet për administrim të provimit të maturës shtetërore.
- 1.7. miraton testet e hartuara nga DVSM.

Neni 10

Divizioni për Vlerësim, Standarde dhe Monitorim

1. Detyrat dhe përgjegjësitë e DVSM janë :

- 1.1. harton teste të standardizuara bazuar në Kurrikulën e Kosovës të miratuar nga MASHT.
- 1.2. propozon dhe trajnon mbikëqyrësit, administruesit, anëtarët e komisioneve si dhe individë të tjerë të përfshirë në procesin e provimit të maturës shtetërore.
- 1.3. përgatit bazën e të dhënave për kandidatët e provimit të maturës shtetërore.
- 1.4. përgatit dhe publikon materiale bazë dhe informuese jo më vonë se në muajin tetor.
- 1.5. gjatë tërë vitit përgatit dhe publikon materiale ndihmëse për provimin e maturës shtetërore.
- 1.6. përgatit dhe shpërndan udhëzues për shkollat e mesme të larta dhe DKA për organizimin e programeve përgatitore për kandidatët që do t'i nënshtrohen provimit të maturës.
- 1.7. organizon dhe mbikëqyrë procesin e shtypjes, paketimit, shpërndarjes dhe kthimit të materialeve për provimin e maturës shtetërore.

1.8. bën kontrollimin dhe përpunimin e të dhënave të kandidatëve dhe përgatit rezultatet për shpallje.

1.9. përgatit raportin për ecurinë e testit të maturës dhe raportin teknik për provimin e maturës.

1.10. publikon materialet bazë, udhëzuesit informativ dhe rezultatet e provimit të maturës shtetërore në web faqen e MASHT.

1.11. krijon dhe procedon mënyrën e informimit rreth shpalljes dhe dokumenteve tjera për provimin e maturës në faqen elektronike dhe në media.

Neni 11

Drejtoria Komunale e Arsimit

1. Detyrat dhe përgjegjësitë e DKA-së janë:

1.1. shpallja e njoftimit për vendimin e ministrit në lidhje me organizimin e provimit të maturës.

1.2. caktimi i detyrave dhe obligimeve për drejtorët e shkollave në lidhje me mbajtjen e provimit të maturës sipas udhëzimeve të KSHM dhe DVSM.

1.3. siguron të dhënat e sakta dhe me kohë për kandidatët që do të vlerësohen përfshirë edhe kandidatët me nevoja të veçanta.

1.4. propozon mbikëqyrësit dhe administruesit sipas udhëzimeve të DVSM.

1.5. cakton objektet për qendra të testimit.

1.6. koordinon punët shkollë - DVSM dhe KSHM.

1.7. brenda tre (3) dite raporton me shkrim për mbarëvajtjen e procesit të provimit të maturës shtetërore.

1.8. analizon rrjedhat dhe rezultatet e provimit të maturës shtetërore në nivel të shkollave.

1.9. propozon dhe ndërmerr masa për ngritjen e cilësisë bazuar në rezultatet dhe analizat.

1.10. gjatë kohës së administrimit të testit angazhon ekipet e shërbimit shëndetësor

2. Kryen edhe punë të tjera të cilat i caktohen nga organet mbikëqyrëse.

Neni 12

Shkolla e Mesme e Lartë

1. Detyrat dhe përgjegjësit e Shkollës së Mesme të Lartë janë :

1.1. përgatit listën e kandidateve që i nënshtrohen provimit të maturës shtetërore dhe i dërgon në DKA.

1.2. përgatit hapësirën për mbajtjen e provimit të maturës shtetërore sipas udhëzimeve nga KSHM.

1.3. përgatit dhe ofron program mbështetës për provimin e maturës shtetërore.

Neni 13

Komisioni në qendrat e testimit

1. Komisioni në qendrat e testimit përbëhet nga tre (3) anëtarë. Dy (2) anëtarë nga DKA dhe një (1) anëtar nga MASHT që i propozon DVSM.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionit të qendrës së testimit rregullohen me akt nënligjor dhe për shkeljet e tyre ndëshkohen në bazë të nenit 29 të këtij ligji.

Neni 14

Administruesi dhe mbikëqyrësi

1. Administruesin dhe mbikëqyrësin i cakton DVSM në bazë të propozimeve të DKA dhe institucioneve të arsimit të lartë.

2. Puna e administruesit dhe mbikëqyrësit të provimit të maturës shtetërore monitorohet nga KSHM, DVSM dhe Komisioni i qendrës së testimit.

3. Detyrat dhe përgjegjësitë e administruesit dhe mbikëqyrësit rregullohen me akt nënligjor dhe për shkeljet e tyre ndëshkohen në bazë të nenit 29 të këtij ligji.

Neni 15

Afati i organizimit të provimit të maturës shtetërore

Afatin dhe datën e organizimit të provimit të maturës shtetërore i cakton Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë.

Neni 16

Paraqitja e provimit të maturës

1. Kandidati paraqet provimin e maturës shtetërore më së voni pesëmbëdhjetë (15) ditë para ditës së provimit.

2. Fletëparaqitja për provimin e maturës shtetërore plotësohet në formularin që merret në shkollë, i cili përmban të dhënat për kandidatin.

3. Bashkë me fletëparaqitjen, kandidati paraqet edhe:

- 3.1. dëftesat për kryerjen e klasave të shkollës së mesme të lartë,
- 3.2. certifikatën nga libri amë i të lindurve,
- 3.3. diplomën e shkollës së mesme të lartë profesionale.

Neni 17

Përmbajtja e provimit të maturës

1. Provimi i maturës shtetërore përbëhet nga:

- 1.1. lëndët obligative : gjuhë amtare, matematikë dhe gjuhë e huaj.
- 1.2. lëndët zgjedhore të propozuara nga DVSM dhe të miratuara nga KSHM.
- 1.3. kandidati përcaktohet për lëndët zgjedhore sipas afateve të parapara nga KSHM.

2. Digjitalizimi i provimit të maturës shtetërore rregullohet me akt nënligjor.

Neni 18

Kriteret e provimit të maturës

1. Të gjithë nxënësit/kandidatët e gjimnazeve të cilët me sukses e kanë përfunduar vitin e fundit pajisen me diplomë dhe i nënshtrohen provimit të maturës shtetërore,
2. Të gjithë nxënësit/kandidatët që kanë kryer me sukses provimin përfundimtar të arsimit profesional pajisen me diplomë. Ata që dëshirojnë regjistrimin në IAL i nënshtrohen provimit të maturës shtetërore.
3. Pragu i kalueshmërisë në provimin e maturës shtetërore është katërdhjetë përqind (40%).
4. Të gjithë kandidatët që kanë kaluar provimin e maturës shtetërore pajisen me certifikatë nga KSHM.
5. Forma dhe përmbajtja e certifikatës së provimit të maturës shtetërore, rregullohet me akt nënligjor të MASHT-it.
6. Kandidatët e pakënaqur me rezultatet e arritura në provimin e maturës shtetërore, kanë të drejtë ta refuzojnë rezultatin me shkrim para marrjes së diplomës dhe t'i nënshtrohen provimit të maturës shtetërore në afatet vijuese.

Neni 19

Obligimet e Institucioneve të Arsimit të Lartë

1. Institucionet e Arsimit të Lartë, janë të obliguara që t'i pranojnë rezultatet e arritura të

kandidatëve gjatë viteve të shkollimit të mesëm të lartë dhe rezultatet e provimit të maturës shtetërore.

2. Institucionet e Arsimit të Lartë publik dhe privat nuk kanë të drejtë të regjistrojnë studentë pa provim të maturës shtetërore.

3. Pranimi i studentëve do të bëhet në bazë të rezultateve të arritura:

3.1. tridhjetë përqind (30%) gjatë shkollimit të mesëm të lartë.

3.2. tridhjetë përqind (30%) në provimin e maturës shtetërore.

3.3. katërdhjetë përqind (40%) në vlerësimin e brendshëm të njësive akademike.

Neni 20

Vendi i mbajtjes së provimit

1. Vendet e mbajtjes së provimit të maturës caktohet nga KSHM.

2. Lokalet ku mbahet provimi i maturës duhet t'i plotësojnë këto kritere:

2.1. të kenë hapësirë të mjaftueshme për mbajtjen e provimit pa pengesë,

2.2. të kenë ndriçim dhe ajrosje të mjaftueshme,

2.3. të ketë materiale informuese dhe udhëzuese për mbarëvajtjen e provimit.

2.4. të jenë të mbikëqyrura dhe të siguruara në mënyrë që kandidatët t'i nënshtrohen provimit të pa penguar nga të tjerët.

Neni 21

Vërtetimi i identitetit të kandidatit

1. Vërtetimi i identitetit të kandidatit gjatë hyrjes në provimin e maturës shtetërore, bëhet përmes dokumentit zyrtar të identifikimit apo dokumentit të lëshuar nga institucioni shkollor.

2. Kandidatit nuk i lejohet hyrja në provimin e maturës shtetërore pa dokument identifikues.

Neni 22

Kohëzgjatja e provimit

Kohëzgjatja e provimit caktohet në bazë të numrit të pyetjeve dhe formatit të testit me vendim të KSHM.

Neni 23
Publikimi i rezultateve të provimit

DVSM është e obliguar që pas nxjerrjes së rezultateve të provimit të maturës t'ia paraqes KSHM-së për miratim dhe publikim.

Neni 24
E drejta në ankesë

Të drejtë ankese kanë të gjithë kandidatët të cilët nuk janë të kënaqur me procesin e vlerësimit të tyre.

Neni 25
Subjekti tek i cili dorëzohet ankesa

1. Kandidati ka të drejtë të parashtojë ankesë:

1.1. në shkallë të parë në DVSM.

1.2. në shkallë të dytë në Komisionin për Parashtrësia dhe Ankesa në MASHT.

Neni 26
Afati për parashtrimin e ankesës

Afati për parashtrimin e ankesës në organin e shkallës së parë është tre (3) ditë pas publikimit të rezultateve, ndërsa në organin e shkallës së dytë është pesë (5) ditë nga dita kur kandidati ka marrë përgjigjen në ankesë.

Neni 27
Afati për marrjen e vendimit pas ankimimit

1. Afati për marrjen e vendimit në përgjigje në ankesë:

1.1. nga DVSM është tre (3) ditë nga dita kur kandidati ka parashtruar ankesë.

1.2. nga Komisioni për Parashtrësia dhe Ankesa në MASHT, është pesë (5) ditë nga dita kur kandidati ka parashtruar ankesë.

Neni 28
Ruajtja dhe arkivimi

Ruajtja dhe arkivimi i dokumentacionit të maturës shtetërore bëhet në bazë të dispozitave ligjore në fuqi për ruajtjen dhe arkivimin e dokumentacionit zyrtar.

Neni 29

Dispozitat ndëshkimore

1. Anëtarët e Komisionit në qendrat e testimit, administruesi, mbikëqyrësi dhe vëzhguesi i provimit të maturës shtetërore që shkel rregullat e administrimit të testit, ndëshkohet për kundërvajtje në shumë prej treqind euro (300) € deri në pesëqind euro (500) €.

2. Anëtarët e Komisionit në qendrat e testimit, administruesi, mbikëqyrësi dhe vëzhguesi i provimit të maturës shtetërore i cili zbulon sekretet e testit ndëshkohet me gjobë në të holla prej një mijë (1000) deri në tremijë (3000) € si dhe me masa disiplinore dhe penale të parapara në Kodin Penal të Kosovës.

3. Kandidatët të cilët gjatë provimit të maturës shtetërore shkelin rregullat e mirësjelljes, të përcaktuara me udhëzues përkatës për provim, ju anulohet testi i maturës dhe të njëjtët i nënshtrohen provimit në afatet vijuese.

Neni 30

Themelimi i Agjencisë

Me themelimin e Agjencisë së Kosovës për Kurrikulum, Standarde dhe Vlerësim sipas Ligjit 04/L-032 për Arsimin Parauniversitar në Republikën e Kosovës, përgjegjësia për organizimin e provimit të maturës shtetërore bartet nga DVSM tek Agjencia.

Neni 31

Aktet nënligjore

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë brenda tre (3) muajsh pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, nxjerr aktet nënligjore për zbatimin e tij.

Neni 32

Dispozitat shfuqizuese

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Ligji nr. 03/ L-018 për Provimin Përfundimtar dhe Provimin e Maturës Shtetërore.

Neni 33

Hyrja në fuqi

Ky kigj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 05/L -018
14 dhjetor 2015

Shpallur me dekretin Nr. DL-044-2015, datë 29.12.2015 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Atifete Jahjaga